

Staat van Duitsland: Duitsland en Europa

Debatmiddag Duitsland Instituut Amsterdam

[Achtergrond](#) - 30 mei 2016 - Auteur: Redactie Duitslandweb

Duitsland heeft de grootste bevolking en sterkste economie van Europa. Na de Tweede Wereldoorlog werd het een van de drijvende krachten achter het Europese integratieproces. Sinds het toetreden van nieuwe Oost-Europese lidstaten bevindt Duitsland zich in het centrum van de Europese Unie en speelt het een leidende rol. Oud-ambassadeur Marnix Krop spreekt op 3 juni in Amsterdam over Duitslands rol in Europa.

Duitse bondskanseliers zagen na de Tweede Wereldoorlog in dat Duitsland zijn internationale reputatie alleen kon terugwinnen door zich in te zetten voor Europese integratie. Alleen zo konden buurlanden Duitsland weer vertrouwen. De Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) was de eerste stap op weg naar meer Europese samenwerking. Door de Franse en Duitse productie met elkaar te vervlechten werd het moeilijker voor Duitsland om zijn productie voor oorlogsdoeleinden te gebruiken. Sindsdien is Duitsland een groot voorstander van Europese integratie. Lees in het Naslagwerk 'Duitsland en Europa' meer over de ['Westbindung' onder kanselier Adenauer, 1963-66](#) en [de crisissfeer onder Erhard en Kiesinger 1963-69](#).

Ook in de jaren zeventig en tachtig streefden de kanseliers Brandt, Schmidt en Kohl naar meer Europese samenwerking en integratie. [Willy Brandt](#) zorgde met zijn *Ostpolitik* voor betere relaties met de communistische staten in Oost-Europa. [Helmut Schmidt](#) zette zich onder meer in voor de directe verkiezing van het Europees Parlement en was samen met de Franse president Giscard d'Estaing verantwoordelijk voor het Europees Monetair Stelsel (EMS). [Helmut Kohl](#) greep de val van de Berlijnse Muur in 1989 en het einde van de DDR in 1990 niet alleen aan om Duitsland te verenigen maar ook om West- en Oost-Europa dichter bij elkaar te brengen.

'Betaalmeester'

Het Duitsland Instituut viert op 3 juni zijn 20e verjaardag met 'De Staat van Duitsland'. Oud-ambassadeur in Duitsland [Marnix Krop](#) spreekt over Duitslands rol in Europa. Andere sprekers zijn o.a. Paul Spies (Stadtmuseum Berlin), Friso Wielenga (Zentrum für Niederlande-Studien Münster), Dieuwke van Ooij (Nieuwsuur), Kees van Paridon (Erasmus Universiteit Rotterdam), Johan Simons (intendant Ruhrtriennale, artistiek directeur NTGent), Wouter Meijer (oud-correspondent NOS) en Ton Nijhuis (Duitsland Instituut). [Meld je aan](#)

Duitsland onderstreept het belang van Europese samenwerking door ook veel aan Europa te betalen. Volgens cijfers van de Europese Commissie betaalde het in 2014 ongeveer 25,8 miljard euro aan de EU. Duitsland wordt daarom ook wel eens de 'betaalmeester van Europa' genoemd. Duitsland betaalt niet alleen veel omdat het Europese samenwerking belangrijk vindt maar ook omdat de EU een belangrijke afzetmarkt voor Duitse producten is. Duitsland heeft een groot deel van de economische groei te danken aan export naar andere Europese lidstaten.

Door de centrale ligging van Duitsland en de sterke economie speelt het land een centrale rol in de EU. De Duitse stem weegt zwaar in instanties als de Europese Raad en het Europees Parlement waar Duitsland met 96 van de 751 zetels het best vertegenwoordigd is. Het is daarom niet verwonderlijk dat er in tijden van crisis vaak eerst naar Duitsland wordt gekeken. In het verleden stelde het land het Europese belang vaak boven de eigen belangen. Sinds het kanselierschap van [Gerhard Schröder](#) durft het land wat vaker voor de eigen belangen op te komen. [Angela Merkel](#) wordt nu wel eens verweten dat zij te veel aan het Duitse belang denkt.

Federalisme

De omgang tussen Duitsland en Europa wordt gekenmerkt door het Duitse federalisme. In Duitsland is de macht streng verdeeld tussen verschillende nationale instanties maar ook tussen de regio's. De Duitse deelstaten voeren op een aantal terreinen, zoals bijvoorbeeld het onderwijs, hun eigen beleid. De deelstaten doen vaak zelf rechtstreeks zaken met de Europese Unie en hebben ook een eigen permanente vertegenwoordiging in Brussel.

Twee andere Duitse regeringsorganen die een belangrijke rol in Europa spelen zijn het Constitutioneel Hof en de centrale bank, de Bundesbank. Het [Constitutioneel Hof](#) toetst alle (dus ook de Europese) wetgeving aan de Duitse grondwet. Als het Hof een wet in strijd acht met de grondwet moet het worden aangepast. De [Bundesbank](#) waakt over het monetair beleid van Duitsland. Van oudsher streeft de bank naar een stabiele munt en economie. Deze Duitse filosofie probeert Duitsland uit te dragen in Europa. Niet voor niets kent de EU een Europees Hof en

een Europese Centrale Bank die veel lijken op de Duitse variant.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/16693/staat-van-duitsland-duitsland-en-europa>